

L'ABANS I L'ARA

Abans el Carnaval no existia ja que estava prohibit, especialment després de la guerra. No es feia a més per evitar conflictes, ja que quedaven comptes pendents entre rivals i/o enemics. **Ara** se celebra amb absoluta llibertat.

Abans els fills es tenien a casa i acompanyats de persones que no tenien massa coneixement, del poble o de més lluny, de manera que a vegades s'havia d'anar a buscar-los a peu. **Ara** es tenen a l'hospital.

Abans la figura de l'home era més respectada perquè sempre tenia l'última paraula. **Ara** les coses estan molt diferents.

Abans els homes eren els que treballaven fora de casa i les dones s'encarregaven dels fills i de la casa. Un cop van aparèixer les fàbriques les dones van començar a treballar i els fills es quedaven amb àvies o mainaderes. **Ara** les dones segueixen treballant encara més fora de casa i la cura dels fills recau en àvies o cangurs.

Abans les costums socials marcaven que les noies només podien portar faldilla i els nois pantalons. **Ara** tothom va com vol.

Abans a l'església es feia diferència entre homes i dones, de manera que els homes seien a la dreta i les dones a l'esquerra i no es podien barrejar. **Ara** tothom seu on vol.

Abans a l'escola també se separaven els nois i les noies. **Ara** en la majoria d'escoles no.

Abans la comunicació entre pares i fills era bastant escassa, de manera que quan volien tenir una conversa amb la parella o amb altra gent adulta, feien sortir els nens i nenes a jugar a fora. **Ara** moltes vegades es parla tot davant de tothom.

Abans les noies no podien parlar de la regla davant dels homes, pares o germans. Les mares tampoc en parlaven i per tant només podies saber més parlant amb altres dones. **Ara** se'n parla a casa molt més fàcilment.

Abans no existien les compreses i es feien servir els “paños” que és el nom que se'ls hi donava. Cada vegada que es feien servir s'havien de rentar amb lleixiu i posar-les a assecar per tornar-les a fer servir. **Ara** s'utilitzen i es llencen.

Abans la gent anava més al mercat i compraven alguna revista de dibuixos per les nenes, però de diaris quasi que no n'hi havia, perquè hi havia molta gent que no llegia gaire o, senzillament, no en sabien. **Ara** hi ha molts diaris i tothom sap llegir.

Abans es tenien més fills. **Ara** amb prou feines 1 o 2.

Abans ens escalfàvem amb foc a terra i a les habitacions no hi havia res per escalfar. Moltes vegades es tenien penellons pel fred que feia. **Ara** hi ha calefacció a totes les cases.

Abans no hi havia tanta roba de vestir i només s'estrenava en dates assenyalades. **Ara** es compra la roba quan es vol.

Abans els banyadors tapaven pràcticament tot el cos. **Ara** quasi no tapen res.

Abans els bolquers per nens eren de roba i calia netejar-los cada vegada. **Ara** ja hi ha els bolquers d'un sol ús.

Abans hi havia morts per diferents malalties però moltes d'elles desconegudes. **Ara** les malalties són diferents i quasi totes conegudes. I ha augmentat molt l'esperança de vida.

Abans hi havia menys medicaments o de molt genèrics com la penicil·lina. **Ara** hi ha una gran diversitat de medicaments.

Abans el telèfon no era tan comú i **Ara** tothom té telèfon i mòbil.

Abans calia anar a buscar blocs de gel per refredar les coses. **Ara** tothom té a casa una nevera.

Abans s'havia d'anar a rentar la roba al riu, agenollades i amb aigua freda. **Ara** tothom té una rentadora a casa.

Abans l'aigua, i només freda, arribava a la planta baixa de les cases, però no a dalt. **Ara** tothom té aigua calenta i freda a tota la casa, amb escalfadors, calefaccions i dutxes.

Abans les dones anaven amb faldilles i havien de ser llargues i fosques. **Ara** la majoria van amb pantalons.

Abans s'anava a peu amb caminades molt llargues, d'un poble a l'altre o amb carro i després amb cotxes que s'engegaven amb una maneta. **Ara** tothom té un o més cotxes per anar amunt i avall.

Abans anàvem a ballar als envelats de Festa major. **Ara** quasi tothom va a les discoteques.

Abans ens havíem de distreure amb qualsevol cosa al carrer. **Ara** tothom està davant d'un vídeo o d'una televisió o d'un ordinador amb Internet.

Abans calia il·luminar-se amb llum de carburo, amb espelmes o amb quinqués. **Ara** hi ha llum elèctrica a totes les cases.

Abans quan les senyores tenien la regla anaven amb panyos i no es podien banyar perquè et deien que et mories. **Ara** tothom té a l'abast les compreses i els Tampax i banyar-se no és un problema.

Abans no hi havia tants invents. **Ara** els avis, hem sigut testimoni de l'evolució i transformació de la nostra societat. Podríem fer una llarga llista sobre una sèrie d'invents que han aparegut i han transformat la vida de moltes famílies.

Abans la televisió era en blanc i negre i mut. **Ara** és de color, amb efectes especials, amb diàleg i tecnologia 3D. **Abans** anàvem a la Fonda Sala (Olost) a veure el programa Reina per un dia, els diumenges a la tarda.

Abans amb l'invent de la ràdio, esperàvem amb candeletes el programa d'Elena Francis i els programes de corrides de toros.

Abans l'agricultura es feia a mà. **Ara** hi ha hagut evolució de la maquinària agrícola i dels tractors que permet, per exemple, segar amb una màquina o munyir de forma automàtica. Igual que els cotxes, avions, vaixells i, fins hi tot, cotxes voladors.

Abans no teníem ni llum i anàvem amb espelmes, candeles i carburs. **Ara**, amb l'arribada de la llum, han arribat els electrodomèstics com les màquines de rentar, assecadores,

rentaplats, etc...I això ha sigut un gran avanç i un gran estalvi de temps. Igualment, han aparegut els ordinadors, màquines d'escriure, impressores, etc...

Abans va ser un gran esdeveniment l'aparició dels primers telèfons, que eren molt diferents dels d'ara. **Ara** tenim els mòbils, amb els que podem tirar fotos, tenim internet i tot un seguit d'aplicacions que es poden descarregar.

Abans de medicaments n'hi havia poquets. **Ara** la medicina ha avançat moltíssim i s'han pogut desenvolupar tot un seguit de medicaments que ens ajuden a millorar la nostra qualitat de vida.

Abans no hi havia combustibles com la gasolina i el gas-oil o el gas. **Ara** això és basic.

Abans quasi tothom vestia igual, no hi havia tantes llibertats i la religió era per tot arreu. **Ara** tothom vesteix com vol, hi ha molta més llibertat i la religió no és tan present. Es pot comprar roba quan ens ve de gust, com biquinis o mini faldilles o unes bones sabates de pell.

Abans hi havia cinema a tots els pobles. **Ara** estan quasi tots en ciutats o capitals.

Abans jugàvem amb pedretes i amb cordes. **Ara** es juga amb aparells electrònics.

Abans havíem d'arribar a casa abans de que es fes fosc. **Ara** hi ha més llibertat.

Abans anàvem als llocs a peu o amb autocar o havíem de buscar algú que tingués cotxe. **Ara** tothom en té.

Abans s'havia de rentar tot a mà i si hi havia molts homes a la casa, la feina no s'acabava mai. **Ara** hi ha les rentadores i els rentaplats.

Abans calia fer moltes passejades i dedicar hores a cercar menjar pels animals com els aglans o llenya pel foc. **Ara** no existeixen quasi bé aquestes feines.

Abans hi havia moltes festes i molta germanor. **Ara** tothom va una mica a la seva.

Abans molt jovent ballava sardanes. **Ara** no gaire.

Abans es fregaven els terres sense fregona. **Ara** tothom en té.

Abans les dones sempre anàvem en colla, ens trobàvem al paller i xerràvem i cosíem. **Ara** tothom va una mica més a la seva.

Abans quasi bé no hi havia restaurants i no hi anàvem. Menjàvem costelles un cop l'any i per motiu d'alguna festa. **Ara** s'hi va molt sovint i de costelles si volem en tenim cada dia.

Abans anàvem a peu a molts llocs i per festes, com la de Sau el 18 de juliol, que era una festa de Franco, era la festa dels treballadors. **Ara** anem en cotxe a tot arreu.

Abans ens agradava molt ballar. **Ara** encara es pot fer perquè els peus se n'hi van sols.

Abans les dones no deixaven tan als homes. **Ara** tot són separacions i divorcis.

Abans hi havia molts més animals a la natura. **Ara** quasi no es veuen ni sargantanes.

Abans tota la natura i el medi estaven mes nets. **Ara**, amb els sulfats i la química, tot està més brut.

Abans poca gent pujava fins a la muntanya. **Ara** hi ha molt més turisme i fan moltes coses.

Abans es portaven els nens molt més a coll. **Ara** es porten amb cotxet a tot arreu, fins hi tot a la platja quan encara són petits.

Abans es segava, s'espellofava i es munyien els animals a mà. **Ara** tot va automàtic.

Abans l'aigua s'anava a buscar a un pou. **Ara** hi ha aigua a totes les cases i a tots els pisos.

Abans es portava l'esmorzar als pares al camp o a la fàbrica. **Ara** cadascú s'espavila.

Abans al camp molta gent anava amb esclops. **Ara** van amb bambes.

Abans la coca i el pa sempre es feien amb un forn de llenya. **Ara** la majoria dels pans i les coques són d'origen industrial.

Abans molta gent no podia anar a l'escola perquè treballaven de ben petits. **Ara** hi ha educació i escola obligatòria fins els 16 anys.

Abans calia caminar molta estona per anar a comprar. **Ara** tothom té un o més supermercats a prop de casa i on s'hi troba de tot.

Abans els serenos et venien a obrir la porta. **Ara** qui sap on són.

Abans quan algú es moria la tradició era vestir-se de negre durant una bona temporada. **Ara** quasi no ho fa ningú.

Abans treure una taca era tot un procés. **Ara** és ben fàcil amb tot un seguit de llevataques que hi ha al mercat.

Abans per parlar amb algú havies de caminar una bona estona per anar a veure'l. **Ara** existeixen eines més ràpides com el Facebook.

Reflexió general sobre molts d'aquests canvis: Al llarg de la història sempre hi ha hagut persones que han dedicat part del seu temps a millorar el seu entorn i perfeccionar objectes existents o crear-ne de nous. Alguns han tingut ressò internacional, altres no tant. I amb aquests, els canvis socials i econòmics que comporten. Tots aquests canvis estem d'acord en què son el progrés i el desenvolupament de la nostra societat, tot i que no sempre els canvis acaben sent positius. Com a canvis positius que tenen aquests invents són el guanyar temps per fer les feines, i físicament no es tenen de fer tants esforços; però sí que pensem que el temps que es guanya també el perdem, ja que a vegades aquestes tecnologies noves com els mòbils o ordinadors poden refredar les relacions socials i afectar la comunicació amb les altres persones. A vegades som nosaltres que no en sabem fer-ne ús. També moltes màquines supleixen llocs de treball. Anirem millor així? El temps ho dirà.....